

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Slovenščina in ljudske šole.

Prejeli smo sledeči dopis:

Gospod urednik!

Ker se je po časnikih razglašal sklep deželne odbora kranjskega zaradi upeljave nemškega jezika kot učnega predmeta na vseh večrazrednih narodnih šolah na Kranjskem, se mi potrebno zdi, povedati, da sem jaz v dotični seji deželne odbora 25. oktobra t. l. protest vložil proti temu sklepu, ker deželni odbor ni kompetenten brez dovoljenja deželne zbornice za tako imenitno spremembo v celnem našem načrtu narodnih šol se potezati. Tudi je ta sklep naravnost nasproten členu 19. osnovnih postav, po katerem se nikdo ne sme siliti k učenju drugega deželne jezika. Tedaj bi se smel nemški jezik uvesti kot učni predmet samo tam, kjer starši to izrekoma zahtevajo. Končno sem še zavojito tega bil zoper sklep deželne odbora, ker bodo slovenski učenci morali še vsaj po tri ure na teden več v šolo hoditi kakor dozdaj, ako se bi ravnalo po željah sedanjih večine deželne odbora kranjskega. A uže zdaj je učeča se mladež preveč obložena z učnimi predmeti. Zato je pričakovati, da c. k. deželni šolski svet, kateri stoji na temelju ustave, ne bode izvršil sklepa, ki nasprotuje jasnim ustavnim določbam.

Na Dunaji 7. novembra 1879.

Dr. J. Vošnjak, deželni odbornik.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 6. nov. [Izv. dop.]

Državni zbor je imel danes svojo enajsto sejo; navzočni so bili vsi ministri razen Korb-Weidenheina. Dopoldne je trajala seja samo

jedno uro; v tem času je predložil minister deželnemu bramborstvu načrt zakona za vpe-ljanje vojaške takse (o kateri smo uže v svojem času poročali. Ur.) in spremenjenje nekaterih paragrafov brambenega zakona, ki stojé v dotiki z zakonom o vojaški taksi; davkovske predloge so se oddale davkovskemu odseku, tako tudi predlog Dvorskega o pristojbinah pri premenjenji posestva. Poslanec Pöck je utemeljil svoj predlog v ure-jenji krošnjarstva (prodajanja blaga po hišah) in zahteval, da se s krošnjari gledé davka tako ravna, kakor s katerim drugim obrtnikom. Predlagal je, da se njegov pred-log odda odseku sestojecemu iz 24 udov, kar zbornica sprejme. Ko se je še volilo odsek za kazenski zakon, gospodarstveni in davkovski odsek, preneha se seja opoldne.

Mej drugimi, ki so bili voljeni v odsek za kazenski zakon, je tudi naš slovenski poslanec Schneid, v davkovski odsek pa Poklukar in Nabergoj.

To je bil obseg današnje seji. Doslé se je, kakor se razvidi, državni zbor petal skoraj iz-ključivo samo z volitvami posamnih odsekov, ka-terih je uže zdaj 19, a z odsekom, ki se bode še le volil za predlog Pöckov, 20 odsekov.

Prihodnja seja bode vtorek dne 11. okt.; na dnevnem redu stoji: 1. volitev predsed-stva; 2. prvo branje vladne predloge o vo-jaske taksi; 3. prvo branje predloga o od-pravi patenta o užitinskem davku od leta 1829. dne 25. meseca maja; 4. prvo branje predloga o uravnavi računске in kontrolne službe; 5. volitev odseka 24 udov za Pöckov predlog; 6. drugo branje vladne predloge za pristojbinski in kolekovni davek pri uravna-vanju zemljišč.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. novembra.

Budgetni odsek državnega zbora si je posamne referate tako-le mej soboj razde-lil: prvih 5 odstavkov budgeta je dobil Me-znik, budget za notranje ministerstvo H. grof Martinic, naučnega ministerstva Jireček, sodstva Lienbacher, subvencije Herbst, pošto in telegraf Czedit, direktne davke Klier, o državnem doigu pa bode poročeval Plener.

Poroča se z Dunaja, da je v prvih treh četrtletjih letošnjega leta prišlo direktnih dav-kov za 920.000 gl. indirektnih pa 5.316.000 gl. več nego v lani ob tem času.

V seji dne 6. t. m. je obravnaval **oger-ski** sabor troškove za kraljev dvor, ki so zaznamovani s 4.650.000 gl. Iranyi je om-cnjel, da je ta svota prevelika posebno zaradi tega, ker — kraljevi dvor ne biva navadno v Pešti. Tisza je odgovarjal, da se mora cela svota iz političkih in etičkih vzrokov dovoliti in dejal, da Magjari uže stoletja dolgo niso imeli takega kraljevega dvora nego zdaj. A bili so še drugi ki so isto zahtevali, kakor Iranyi, da se namreč svota za kraljev dvor za en milijon zniža, in Szily je celo terjal, da naj ministerski prvosednik odgovori, če se je on pri nj. veličanstvu kaj potrudil, da b, se ta svota znižala. Tisza je na to odgovorili da minister, ki bi na tako vprašanje odgo-varjal, zasluži, da bi ga iz zbornice ven vrgli. Svota za kraljev dvor se je naposled vendar z veliko večino sprejela. Skrajna levica po-slancev peštanskega državnega zbora pak si je s temi nesnažnimi provokacijami pritisnila na čelo ogromen „testimonium paupertatis“.

V istej seji je tudi Pazmándy stavil in-terpelacijo o aferi finančnega ministra. Magjar-ski listi so v minulih dneh namreč pisali o fi-nančnem ministru ogrskem, da je pred dném 28. okt. prodal take svoje državne papirje, kojih vrednost se je znižala vsled načrta zakona,

Lintek.

Ilirija oživljena.

Da, da! To nikakor nij šala, nego prava pravcata resnica. Kdor ne verjame, mora plačati pet frankov, če hoče. Napoleon I. je Ili-rijo z nova ustvaril o začetku našega stoletja, in zopet je Francoz, ki jo je te dni probudil iz političnega spanja in po vrhu še razširil, ker jej priklupi kar celo Dalmacijo. Glavno mesto ilirsko-dalmatinskega kraljestva pa je Ljubljana, bela Ljubljana! Prevrtni naš do-brotnik je slavni francoski pisatelj Alphonse Daudet, ki je baš na svetlo dal nov roman pod naslovom „Les Rois en exil“ ali „kralji v prognanstvu“. „Junak“ tej pripovedki je naš kralj — Kristijan II. mu je ime — zakaj, ne vem, pa najbrže smo uže pred njim imeli ka-kega „kristijanskega“ kralja. Daudet je izvestno moral kdaj kaj čuti o tistej „slogi“, katero toliko radi opevamo Slavjani in zato nam je

— oktrojiral kralja, ker se je menda bal, da bi ga ne dočakal, če bi si ga mi sami volili. Ali mož tudi sicer naše in našega kraljestva posebnosti pozna tako dobro, ne vem, pa skoro se mi dozdeva, da ne, kajti on trdi, da se je ono novo naše kraljestvo spuntalo in proklamiralo — republiko! To kaže, da slo-veči Francoz néma niti pojma o nas in našem naturelu. Imajo pa Nemci, ki na pr. pišejo na pisma „Laibach in Tirol“ ali pa „Klagen-furt in Istrien“ in s tem svedočijo svoje te-meljito zemljepisno znanje — Nemci imajo le prav, da Francozom očitajo nevednost in linea geographica ethnographica. Pa vrnimo se k našemu kralju in glejmo, kako se mu godi. Umika se uporu in išče naposled zavetja na skrajnej meji, v Dubrovniški trdnjavi, pa akopram se kraljevi privrženci, na čelu jim pogumna kraljica Friderika, branijo „kakor lévi“, ven-dar mora ubežati kraljeva obitelj: kralj, kra-ljica in kraljevič grof Zadarski. Izven živ-ljenja in nekaj drobiža rešijo samo zlato

ilirsko-dalmatinsko krono, ki jo v naglici po-maše v klobučarske škatlje; ali je bila škat-lja Zupantičeva ali Voltmanova, nij povedano niti nij moči dokazati, kateri je bil dvorni klobučar. Ubežni kralj se po izgledu svojih tovarišev naseli v Parizu. To mesto mu vrlo ugaja, dokaj bolj nego stolnica njegova Ljub-ljana, kajti Kristijan II. je zares ptiček, in vladanje mu zdaj nikakih skrbij ne nalaga. On živi prav po pariški, kraljica pa vedno misli na povrat boljših časov in vzgaja kraljeviča. To bi še vse bilo, a v Parizu je drago in „civil-liste“ nij. Pomoč bi bila sicer kaj lahka, mi namreč ponujamo izgnanemu svo-jemu vladarju dve sto milijonov ne vém ali forintov ka-li, ali cekinov, če se svečano od-pové kraljevanja. (Jaz dozdam nijsem mi-slil, da smo mi tako petični možje — dve sto . . .) kralj bi se milijonov kar nič ne branil, on uže vé kam ž njimi, toda kraljica! Ta ne pusti besede k sebi: rajši stradati, nego žrtvovati sveto podedovano pravo.

katerega je on zbornici predložil. Finančni minister grof Szapary je odgovoril na to interpelacijo, da on nij ničesa storil, kar bi dokazovalo, da je on svoje uradno položnje zlorabil, o svojih privatnih stvaréh pa da on ne bode odgovarjal.

Vnanje države.

Nedavno smo poročali, da je v Solunu nagloma umrl **ruski** glavni konzul Oulijanov. Isto tako smo poročali, da so ga Turki popreje napadali, in da mu je morala Turčija dati zavoljo tega zadostenje. Zaradi njegove hitre smrti so se čuli razni glasovi, da Oulijanov — nij umrl naravne smrti. Zato so njegovo truplo z zdravniki preiskali vsi konzuli raznih vlad, v Solunu bivajoči, in so konstatirali, da ga je mrtud zadel, kar se je naznanilo knezu Lobanovu v Carigrad.

Srbija je zdaj tudi od severo-ameriških zedinjenih držav pripoznana za neodvisno.

Guverneri v Monastiru, Kosovem in Skadru so dobili 4. dan t. m. od turške vlade ukaz, da gredo v Gusnje in oddadé **Črnogorcem** formalno ta okraj.

V deželni zbor **vzhodnje rumelij-ski** so voljeni véliko-Bolgari Kesjakov, Gonsolov iz Tatar-Bazardžika, Dimitrov iz Slimnije, Veličkov iz Kronabada, Gešov iz Károvega, Stambulov iz Kojun Tepe, Tinev iz Kotla, milijonar Papazaoglu iz Kazanlika, dr. Mačev, dr. Stambolski, dr. Planinski, dr. Jankolov, dr. Hakanov in dr. Stranski. Dne 29. m. m. so imeli ti in vsi drugi bolgarski poslanci shod. Mejssemi voljenimi poslanci je 36 Bolgarov, trije so Grki in dva mohamedanca. Bolgarski poslanci so sklenili spravljivo postopati z mohamedanci, nikakor pa ne z Geki, ki tudi sovražno postopajo napram Bolgarom. Težnje Grkov so sklenili Bolgari vshodnje Rumelije energično in z vso silo pobijati.

Turčija je Angleže zadovoljila; turški poslanik v Londonu, Musurus paša, je obljubil, da hoče Turčija vse reforme v Malej Aziji izvesti. Porta da studira, — ne da bi se prehitela, — bližnje izvedenje reform. Da so se Angleži s tako „obljubo“ zadovoljili, samo to svedoči, da jim nij bilo resno sé svojim zadnjim pretenjem, a da so hoteli ruski upljiv v Carigradu izpodrinuti. Ker pa stoji še zmirom staro ministerstvo turško, zdi se, da tega nijso dosegli. Sicer je pa obljubila — kolikokrat uže — Turčija, da hoče reforme uvesti po vseh turških provincijah, ne samo v Malej Aziji.

Sicer pak je zanimivo, kar piše „N Ztg.“ v Berlinu, iz česar se jasno vidi, da Avstrija in Nemčija nijsti zadovoljni z angleško zadnjo somacijo. Rečeni list pravi: Zapadna Evropa je zadovoljna s zahtevo Anglije, da se v Malej Aziji uže uvedejo reforme. Ali če bode pa angleška akcija dalje sezala, je zanjo Angleška sama odgovorna, ker Nemčija in

Avstrija sta složni, kako bosti varovali svoje interese. Kako daleč hoče Anglija iti sé svojimi zahtevami glede reform v Malej Aziji in če hoče silo rabiti, to je njena stvar, ako se hoče izpostaviti novemu boju ne samo s Turčijo nego tudi z Rusijo.

Dopisi.

Iz Sofije 28. oktobra. [Izviren dop.] (Slavnostni govor.) Dá si čitatelji „Slovenskega Naroda“ nekoliko predstavé duh, ki véje dandenes mej Bolgari in njihovo navdušenost za nove okoliščnosti, podam jim tukaj govor, katerega je v bolgarskem jeziku govoril dne 20. septembra ob priliki vzdigovanja romonske zastave pri romonskem vice-konzulatu g. Ikonom Musčeljanu:

„Bratje! Božja dobrotá nij mogla dalje trpeti ónih vekovnih vezij mej nami in obćim sovražnikom, ona jih je pretrgala ter dovolila, da se kristijani mej soboj zblížujejo z resničnim bratoljubjem; tukaj nijso narejale plošče napisane sé zakoni, ni mana s puščave, nij Aronova palica, nego naredil je sam Bog s svojo vlastito voljo, dá se ugnetení in razdeljeni národi oddehnúti morejo in da si podajejo rokó. Denes, bratje, smo pozvani, da smo navzočni pri lepem prizoru, kder se povzdiguje znamenje zveze mej dvema sosednima narodoma, koja sta mnogo vekov trpela gnetenje od tujega vladarja.

No kako treba da se predstavimo tukaj? Da se predstavimo z vero v srcu, ker mesto, na katerem stojimo, je osvobojeno od muk, od pritiska tujega despotizma, pa da si podamo roke kakor bratje krščanske vere, pripravljeni boriti se jeden za vse in vsi za jednega. A tedaj bode Bog izlil blagodat in milost nad svojimi verniki, ko jih bode videl zjedinjene v dobrem!

Bratje! Mnogobrojni bolgarski narod, izmučen v železji in okovih polumeseca, vzdihoval je za svojo izgubljeno in pozabljeno svobodo skozi dolge temne vekove. Nazadnje smo videli, da nam svíta zora, in da se nam izpolnjujejo sanje, ter sprejeli smo svobodo z nemirnim srcem kakor Izraelci Mesijo.

Denes je Bolgarija stopila na svetlo, mlada in krasna, kakor feniks iz svojega pepela; hvala zato zjedinjenim moćem, koje so jej dale svobodo, in knjezu Aleksandru I., koji jo vodi po potih do dobrega, po potih do napredka.

se odpové na korist svojemu sinu. A kraljević je bolehen slaboten dečak, on nikdar ne bode v roki vzél vladnih vajet: ž njim izumrje naših kraljev rod, pomagajmo si brez njih, kakor moremo.

To je sokrvice knjige o katerej je govoril „ves Pariz“, ko je izšla, in katero bode čital „ves svet“, bodi si v izvirniku, bodi si v prevodih, kajti uže se prevaja v razne jezike. Komur je premalo to, kar sem povedal jaz, naj — si kupi knjigo in jo bere. Umirajoć Ribničan je naredil oporoko rekoć svojemu sinu: Vejš, fajfica je na palci, tabaka si pa — küp! Fiat applicatio!

Pot v gornje strani.

Izpisek iz listov Stanko Vraza gospe Drag. Štanduarki, roj. Križmaničevj.

(Poslovenil Andrej Fr. Fék onja.)

(Konec.)

Uskoki govoré jezik čisto štokavski, na način bosenski, s to razliko, da nij v njem

Da dojdem na praznik, koji nas je zbral denes na tem mestu, in da povem, kaj delamo in kakov početek slavimo.

Romoniji na čast povzdiguje se denes mej Bolgari, v mladej državi, kojoj želimo napredek. zastava; jaz pri tej priliki rečem samo to: Bože, ki zbiraš raztresene in narejaš iz slabih moćne, naredi, da bosta ta dva naroda živela v večnej krščanskej slogi. Ta dan je dan praznovanja, ker zbrali smo se, da povzdignemo to zastavo kot poroka mej Romoni Bolgari, dvema pribrežnima narodoma, katerih dežele moći stari Dunav, da ne bode postajalo mej njima nikdar raznoglasje. Ta je porok podoben ónemu, kakor gá je Bog posle obćega potopa v obliku božjega stolca postavil mej nebo in zemljo za poroka, da ne bode prišel več obći potop.

Pogledite, bratje, to znamenje, to zastavo, kako je velečastno, kako se vije v tem mestu za znamenje prijateljstva a ne omraze in nesloge. Ta zastava se je razvijala mnogokrat nad plodovitim bolgarskim poljem, nošena od naših vojníkov za časa gospodarovanja Mirče Vládi, Mihaja Bravulja itd., pa se je ločila od nas ovenčana z venci; naši junáci borili so se šestokrat pod tem praporom zoper obćega neprijatelja; in nij davno tega, vsi še to pomnimo, vihrala je ta zastava čez hribe in doline te zemlje, v kojoj so bili sinovi pritiskani in gneteni pod polumesecem, — uže od 1450. leta: to je trpljenje od 429 let, dok se je naposled nebo usmíhlo ter izlilo visoko milost nad tem mućenim narodom.

Ta zastava, bratje, prešla je za vladanja Karla I. na novo čez Dunav, ko je obhodila glavne strani, kakor Lom-Palanka, Arčer, Vidin, Nikopol, Smordan, Opanec itd., a na Grivici bila je zasajena ravno nad glavno tvrđnjavo blizu Plevne. Od ondod se je vrnila zmagonosna, ker so jo zvesto čuvali junáci okolo nje, koje je vodil veliki kapitan Njegovo carsko Visočestvo Karl I. Ta sé svojimi zaveznički odblesnil je polumesec, ko je postavil na njegovo mesto sveti križ, krščanske zmage znamenje, katero je Bog napisal na nebo Konstantinu Velikemu z besedami: „In hoc signo vinces“. — S tem znamenjem bodeš zmagal! S tem je torej tudi on zmagal, in po tej zmagi je Bolgarija postala država, kakor je zaslužila da bode.

Da živée (živi) Njegovo carsko Visočestvo Karl I. s soprogo Elizabeto! Da živée Njegovo

tolike tarških besed, kajti so o prihodu Turkov uže zapustili svojo pradomovino, in tako so ostali čisti od upljiva turščine. Niti nijsem zapazil nobedne nemške besede; samo mladi najin spremljevalec Marko rekel je nama: „Bog lonaj!“ ko sva mu dala nekaj srebrnih grošičev za trud pota. Pa tudi to besedo pravil mi je, naučil se je v kranjskej šoli!

Isto tako držé se zvesto starih svojih običajev, pojó one iste pesni, katere so prinesli iz stare svoje domovine, na pr. o Kraljeviću Marku, Milošu Obiliću, Relji Omučeviću, Sibirjaninu Janku, banu Sekuli itd. Isto tako ne pusté, da se pomeša njihova kri s krvjo sorodnih sosedov in vsi trudi bili so zastonj, s katerimi so prizadevali si njihovi duhovniki, da si jemljó za žene bogate Kranjice, ali da se katera Uskokinja omoži s premožnim Kranjcem. No, mej tem živé s Kranjci v slogi in bratimstvu, in, kar se tiče verozakona, jako so svobodomisleči. Ako Uskok hodi ob poslu

To je še sreća, da je ponosna žena tako trimasta, vsaj tistih dve sto milijončkov ostane v deželi: naposled bi mi le utegnili pogrešati jih. A kraljevo gospodarstvo od dne do dne bolj suši mošnjíčke in na zadnje kraljici, ki je uprav glava hiši, ne preostane družega, nego zastaviti bisere na kraljevej kroni. S kraljevićevim odgojiteljem se po noći loti dela in izdira dragocene kamene iz najveće jej svetinje. Vsak si lahko misli, kako hudo jej to dé, a še hujše je, ko zvé da so vsi kameni — ponarejeni. Kralj, lehkomišelní njen soprog, jo je prehitel! Naš kralj je na nevarnem potu, pa Daudet hoće, da se zmirom bolj pogreza. Tudi v našem republikanskem kraljestvu je nekoliko legitimistov in ti hoté kralja zopet posaditi na prestol njegovih pradedov. Deputacija pride oklanjat se razkralju in ga pozivat, naj se vrne v Ljubljano. Pa Kristijan II. ne sprejme poslancev, ker se ne more po konci držati, preveć se ga je nalezelo! Tak mož nij da bi vladal, niti v teoriji ne, zato ga prisilijo, da

Visočestvo Aleksander I., knjaz bolgarski. Da živée Romonija in mila domovina naša, nova država Bolgarija!" A. B.

Iz zatiškega okraja 6. nov. [Izv. dop.] (Goveja kuga.) Uže je nad mesec dni, kar razsaja kuga in terja svojih preobilih žrtev po sodnem okraji zatiškem. Po vaséh, kjer se je s prva pokazala, je sedaj uže popolnoma prenehala; dotične vasi, kakor: Videm, Temenica, Bukovica, Martinja vas, Dobravica, Beč itd., so zopet odprte in vsakemu dostopne uže od početkoma novembra meseca. Tudi je odškodnina za živino uže nakazana pri c. kr. davkarji v Zatičini in se izplačuje po prav neznatnih odbitkih, ter tako revščino izdatno olajšuje.

V vasi Veliki gaber, kjer je kuga dosedaj največ živine pobrala, vendar še nečje pomenjati, kakor sem iz zanesljivega vira pozvedel. Bilo je uže nad osem dni čisto mirno in mislil sem, da je ta grla pošast, koja je samo v Velikem gabru okolo sto goved pokončala, zadušena, pa po tem času se je zopet na vseh svetnikov dan pokazala. V nedeljo se je uže zopet višenski konjederec, ki ima sedaj mnogo posla, oblastno peljal na delo v Veliki gaber. Bilo se je vsaj zdaj nadejati, da kuga prestane, pa čez par dni je zopet drug gospodar objavil na dotičnem mestu, da je v njegovem hlevu živina zbolela in da je menda kužna. Po zdravnikih je bilo gospodarjevo mnenje potrjeno in tako so 5. novem. zopet pobijali.

Sedaj je, kakor čujem, samo še 15 glav goveje živine v Velikem gabru; ker je pa vsa druga živina za kugo zbolela in poginila ali pobita bila, je prav malo upanja, da se ohrani ta ostanek, pač pa se je bati, da bi se kuga še v bližnje vasi ne zanesla, akopram so c. kr. okrajnega glavarstva litijskega naredbe zoper razširjenje kuge v vsakem obziru jako izvrstne, o tem se je tudi dvorni svetnik g. dr. Röhl prav zadovoljno izrazil.

Pa vzlic vsej previdnosti se je na Glagovci pri Št. Vidu poleg Zatičine baje kuga z nova prikazala. Isto tako je poštar pri sv. Roku v velikem strahu bil, ker mu je goved poginila, pa kakor se čuje, ne za kugi.

Domače stvari.

— (Za loterijo), ki je drevi poleg muzikalnega — pevskega in godskega — oddelka na programu blagotvorniteljne soareje v čitalnični gostilni, so neutrudne gospé odbornice, kakor slišimo, preskrbele mnogih, tudi dražih dobitkov. Za vsacega bo torej kaj: tako za prija-

telja umetelnosti kakor za óne, ki gledajo na to kar je — praktično. Blagor mu kogar „sreča išče“!

— (Odbor za sprejem domačega polka) je v četrtek večer spet zboroval in posvetoval se o pripravi za poslavljenje naših rojakov. Razen slovesnega gostovanja na strelišči do zdaj še nij nič za trdno skleneno. Kar je „Tagblatt“ óndan poročal, nij bilo resnično. Pri poslednjem shodu je bilo postavljenih več posebnih odsekov, katerim bode skrbeti za dekoravanje, za sprejem in za gosti.

— (Gospod prof. Glaser) je iz Weidenau na Šleskem prestavljen na državni gimnazij v Trstu. To je blez prvo veselje, katero je Slovencem naklonil gospod Stremayr.

— („Sehr merkwürdig“) se zdi „Tagblattu“ naše zavračilo njegovega napada na dr. Vošnjaka ob adresnej debati. Menda je res taka, ker „Tgbl.“ ne vé nikakega odgovora. To vsaj nij odgovor, kar zdaj spet čenča. Pravi namreč, da nemški kmet res ne govori jezika nemških klasikov, a — „verständnis“ za jezik Goethejev in Schillerjev ima vsak nemšk kmet, naj uže z ljudmi svoje vrste govori v katerem koli narečji. Po tem takem vsi nemški kmetje govoré drugače mej sabo nego v obče, to je óni znajo dva jezika. Ta je nova! Spominjamo se neke operete, kjer se govori, da „deutsch und dalket“ sta dva jezika: do zdaj tega nijsmo verjeli, pa — „Tagblattova“ filozofija svedoči, da je to res. Takim ljudem je težko kaj dopovedati: der liebe müß' umsonst. Le to „Tagblattu“ še enkrat svetujemo, naj se ne vtika v stvari katerih ne umeje. Ne sutor ultra crepidam.

— (Iz Logatca) se nam piše 6. t. m. — Ko pridem včeraj o mraku pred glavarstveno poslopje, zagledam na vozu tri mrtve medvede. O! teh sta bila dva mlada samca, katerih vsak tehta po 40 klg. in jedna samica, katere teža presega 120 klg. Ustreljene so bile te živali dne 5. t. m. na poljanskih pašnikih blizu Loža. Samico in jednega mladičev je ustrelil g. Ščitomir Vilhar iz Prezida, drugega mladiča pa neki kmet. (Poročali smo o tem včeraj. Ur.) Za samico je plačalo tukajšnje glavarstvo 40 gld., za mladiča pa po 20 goldinarjev. Ko so zverinam jezike odrezali, kateri se morajo na deželno vlado pošiljati v dokaz, da so pokončane živali zares medvedje, je voznik čveteronoge kosmače odpeljal na svoj dom, kjer jih kmetje z velikim apetitom jedó. — Mej Dolenjim Logatcem in

Menišijo zasledujejo volkove. Kaj ne, da je mično hoditi po notranjskej deželi?

— (Zlobnost). Iz Rudolfovega se nam poroča dne 5. t. m.: Na vseh Svetih dan je nekdo poskušal zapaliti hišo Matije Gorjanca v Spodnjem Suhadolu pri Rudolfovem. a v pravem času so domači zapazili pretečo nevarnost, ter jo odstranili. Po Ave-Marijem zvonjenji udaha mladi Gorjanec dim. Oa pokliče očeta, in ko ta stopi na pod, vidi da streha na šupi gori. Domača hčerka je prinesla škaf vode in s tem so pogasili ogenj. Pri preiskavanji kraja, kjer se je vnelo, našli so gobovcunje zavito, katera je šetlela. Lindje sumijo, kdo da bi bil zaal poskušati to hudo delstvo. Preizkava bo morda spravila zlódeja na dan, da potem v zaporu pokoro dela za zló, katero je malo da ne učinil.

— (Slavjansko podporno delavsko društvo v Trstu) bode drevi imelo drugo odborovo sejo v gostilni „pri ogrskem kralju“ na starej cesti (po domače pri Henču). Zavoljo važnih točk, katere so na dnevnem redu, je tudi udom in drugim rodoljubom prosta udeležba. Odbor.

— (Iz Górii) se nam piše dne 6. t. m. Včeraj je šel Jože Žvan, gospodar na zgorenjih Lazih, sé svojim štirinajstletnim pastirjem Janezom Kavsom v gozd drv napravljat. Zbirala sta večinoma le bukev les. Ko popoldne veliko bukov tako nasekata, da se je uže začela nagibati, zakliče gospodar pastirju: „Ogni se!“ Pastir pa, gotovo ne misleč na silno nevarnost, stopi res v stran, pa po nesreči na tist kraj, kamor je bukev padla. Žvana obide strah in groza, ko vidi fanta pod drevesom. Hitro ga izvleče iz pod osodepolnega debla in precej vidi, da ga je bukev hudo poškodovala. Nese ga domov, ter pošlje brzo po duhovna. Duhovnik v vsej naglici samo sé svetim oljem pride pa komaj nesrečneža še živega dobi. Precej po maziljenji je revež izdihnil dušo.

— (Valvazorjeva knjiga) bo kmalu gotova. Razpošilia se sicer še le 68. zvezek (s 29 lepimi podobami) vendar bodo konci meseca novembra dotiskani vsi zveski, katerih bo 80. Ker je še nekaj iztisov črez število naročnikov, naj nikdo ne zamudi sinarčiti to lepo, za zgodovino naše dežele toliko važno in zanimivo knjigo, na katero smemo biti ponosni. Občinska posebno mestna zastopstva naj bi nikar ne opustila omisliti si knjigo za svoj arhiv, saj nahajajo v njej veliko važnega za svoj kraj. Kdor se skoro naroči, se še lahko sprejme v imenik, ki bo knigi pridejan.

po Kranjske, ter ga tu prehití nedelja ali praznik, tedaj gre on v katoliško cerkev, da moli Bogu. Isto tako i vsi Kranjci s Hrasta hodijo k maši v cerkev unijatsko, katera stoji mej Hrastom in Dragami, ker jim je najbližja. V ostalem živé Uskoki doma zelo siromašno. Četovanje je prepovedano, a trgovine nij. In s čim bi Uskok trgoval? Zemlja je kamenita in neplodna, ter komaj toliko obrodi krompirja in ovsu, da se leto preživotari tako kako, večkrat tudi z gladom in uboštvo. Poleg tega ima Uskok kot krajišnik izmej vseh krajišnikov najtežjo službo. Najbolj oddaljen od suhe granice, ima do svojega kordona 5—6 milj pota, a tu treba, da čuva večkrat do tri, četiri tedne. In mej tem mora tu na kordonu živeti, torej mu je vzeti soboj hrane za ves čas. Za to ob odhodu naprti i na sebe i na pleča svojega sina krompirja, kolikor moreta nesti. Ako néma sina, mora iti žena.

A mej tem ostane gospodarstvo na otrocih in slabotnih starih. No, poleg vsega tega Vlah svoj križ nosi potrpljivo. Blagi narod!

Evo vse, kar ti morem povedati o Uskokih. V duši mi je še mnogo lepih besed ostalo, da jih povem, ali za ta slova je moje pero preslabo. Zadovolji se s tem!

Čas je uže, da zapustimo Drage. Po obedu poslovala sva se od hišnega gospodarja, g. župnika Pr. in od poštene starice, njegove matere. On naji je silil, da še ostaneva. Ali kaj hočeš? Kratki so dnevi, a dolgi stani torej z Bogom! S tem se ž njim objameva in srčno poljubiva, zapustiva hišo in vrneva se zopet v Hrast. Tu plativa, kar je potrošil i voznik i konj, sedeva na voz, pa hajdi dalje v gore. Na sredi gore zagrne se nebo z oblaki in meglami, stemni se nam pred očmi, in dež se ulije, debel in gost kakor iz vedra. In tako vreme trajalo je do pod Novomesto.

Žal mi je, da nijsem mogel poleg drage volje razgledavati, idoč navzdol, lepo obdelana polja in livade, pa krasne kmetske zidane hiše, katere so stale na obeh straneh ceste, in mile cerkvice, sezidsne dalje od ceste in po hribih. Ali kaj hočeš? Makni malo z glavo, pa se ti bode polič dežja zlit za vrat: in itak si uže moker kakor puran. Dan po dan, pa bode prišel Jurjev dan, prišel bode čas, zasijalo bode zopet drago solnce, a onda glej, kolikor se ti morejo nasititi oči, in piši, dokler ti igra srce, a do tedaj ostani z Bogom, krasna želja! in ti, Dragojila, zlata moja posestrima itd. itd.

V Novem mestu dne 4. aprila 1841.

St. V—z.¹⁾

¹⁾ Škoda, da od tega zanimivega potopisa Vrazovega več tako obširnega, natančnega nadaljevanja nemamo. Nasledujoče načrtano je samo površno in priobčeno v „Slov. Narodu“ št. 23. i dalje. Prev.

Dunajska borza 8. novembra.		
Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	68 gld.	45
Enotni drž. dolg v srebru . . .	70	75
Zlata renta . . .	80	75
1860 drž. posojilo . . .	128	—
Akije narodne banke . . .	838	—
Kreditne akcije . . .	270	50
London . . .	116	60
Napol. . .	9	31
C. kr. cekini . . .	5	56
Državne marke . . .	57	60

Hiša z vrtom

poleg ceste v lepem obrtniškem mestu na Notranjskem je takoj na prodaj. Hiša ima 14 sob, 7 kuhinj, 3 shrambe, 3 kleti, 2 zidani podstrešnici in hlev. Cena 6 do 7 tisoč goldinarjev. — Natančneje se zvê pri opravištvu „Slovenskega Naroda“. (518—2)

Pred svojim odhodom v Beljak, pozdravljam vse drage mi prijatelje in znance, posebno pak brate „Sokole“, kliče vsem srčni bratovski pozdrav:

„Na zdravje!“

V Ljubljani, dne 9. novembra 1879.

(530)

Mihajlo Bregar.

Zalogo
listinskega (dokument)
papirja

iz c. kr. priv. tovarne za papir v Ratečah

ima

(517—3)

Anton Krisper v Ljubljani.

Prodaja na drobno pri **prodajalcih koleka**.

Lep, na pol pokrit, čisto nov

voz (faeton)

prodaja se prav po ceni. Isti je jako legak in pripraven ter prirejen tudi za sani. Naslov prodajalca dovê administracija tega lista. (529—1)

Izvrstno vino

iz slovečih vinorodnih brd na Goriškem,

belo in črno,

se prodaja v gradščini v Dobri pri Korminu. Naročila sprejema oskrbnistvo

Baguer-Catterinijevih gradščin

v Gorici.

Tucl.

7. novembra:

Pri **Slonu**: Henkel iz Dunaja. — Smolnikar iz Kamnika. — Markelj iz Zatične. — Otto iz Dolnjanskega. — Zambulo iz Ruskega.

Pri **Mallei**: Schaula iz Kočevja. — Pellarin, Fesch iz Trsta. — Grlec iz Gorenjskega. — Ruthmayer iz Dunaja. — pl. Ghyezy iz Čebra.

Pri **bavarskem dvoru**: Lončarič iz Sebe.

J. Pröckl,

krznar in zaloga klobukov,

pod Trančo ob Hradeckega mostu v Ljubljani,

priporoča p. n. občinstvu, osobito visoko spoštovanim damam na zimo svojo bogato asortirano zalogo

muft in ovratnikov za gospé, boa,

in vse vrste

nove in modérne kožuhovine.

Velika zaloga

potnih in kožuhov za gospode, natikačev in škorenj za potovanje.

Vsa v krznarstvo pripadajoča dela in popraviljanja se točno in v ceno preskrbê.

Klobuki za gospode, najnovejše šege v velikem številu in ceno v zalogi. (528—1)

Vnanja naročila izvršujó se točno.

M. Neumannova velika zaloga narejene obleke.

Za gospode:

Suknene zimske suknje . . .	gl. 16
Sukneni menčikovi . . .	20
Menčikovi iz lodna . . .	14
Modérna obleka . . .	22
Črna obleka . . .	25
Jesenske površnje suknje . . .	12
Lovske suknjice iz lodna . . .	7
Suknene hlače . . .	7
Ponočne suknje . . .	10
Reithofferjev dežni plašč . . .	9

Za dečke:

Suknen menčikov . . .	gl. 10
Suknene obleke . . .	12
Črne obleke . . .	16
Lovske suknjice od lodna . . .	4
Zimske suknene hlače . . .	4

Za otroke

od 2 do 8 let:

Obleke iz klobučine brez hlače . . .	gl. 3:50
Lovske obleke s hlačami . . .	4:50
Suknena obleka s hlačami . . .	6:—
Površnje suknje . . .	7:—

Za gospé

najnovejši paletoti z Dunaja:

Suknje po obliki za gospode od palmerstona . . .	od gl. 6 do gl. 24
Suknje po obliki za gospode, ratinaste ali šopkinaste . . .	10
Suknje po obliki za gospode, iz sukna stisnjenega . . .	14
iz vravnane preje . . .	9
Modérni dežni plašč od sukna . . .	22
Elegantne ponočne suknje od klobučine . . .	8

priporoča

M. Neumann,

v Ljubljani, slonove ulice št. 11.

Izvanjska naročila se s povzetjem natanko izvršujó, in óno, kar se ne dopade, brez ovire zamenj. (473—8)

Prsne in pljučne bolezni,

naj si bodo kakeršne koli, odpravi najgotovješe po zdravniškem ukazu pripravljeni

v Avstro-Ogerskeje, Nemškeje, Francoskeje, Angleškeje, Španskeje, Rumunskeje, Holandskeje in Portugalskeje varovani

Wilhelmov
snežniški zeliščni alop

od

Fran Wilhelma, lekarja v Neuenkirchnu.

Ta sok je izvrsten in posebno upliven pri bolečinah v vratu in prsih, hripi, hripavosti, kašlju in náhodu. Mnogo jih je, ki potrjuje, da se imajo samo temu soku zahvaliti na prijetnem spanju.

Posebno pozora vreden je ta sok kot vračilo pri megli in slabem vremenu.

Zavolj svojega vrlo prijetnega okusa koristi otrokom, in je potreba vsem na pljučah bolnim; potrebno sredstvo je pa pevecem in govornikom zoper nejasen govor in hripavost.

Oni p. n. kupci, ki želê pravi snežniški zeliščni alop, katerega uže prirejam od l. 1855., izvolê naj izrečno zahtevati

Wilhelmov snežniški zeliščni alop.

Navod se pridodá vsakej sklenici.

Jedna zapečatena izvorna sklenici velja 1 gld. 25 kr., ter ima zmirom frišno

Fran Wilhelm, lekar v Neuenkirchnu (Nižje Avstrijsko).

Zavoj se računa 20 kr.

Pravi Wilhelmov snežniški zeliščni alop imajo tudi samo moji gg. kupci:

V Ljubljani: Peter Lassnik:

Anton Leban, lekar v Postojni; Karel Šavnik, lekar v Kranji; Fr. Wacha, lekar v Metliki; Dom. Rizzoli, lekar v Novem mestu.

P. n. občinstvo naj zmirom zahteva osobito Wilhelmov snežniški zeliščni alop, ker tega samo jaz pravo izdelujem, in ker se izdelki pod imenom Julius Bittnerjev snežniški zeliščni alop samo nevredna posnemanja, pred katerimi jaz posebno svarim.